

Nr. RI17.0082 (2017)

Betreft: Onderzoek naar onderbesteding sociaal domein in 2015

Aan de leden van de Gemeenteraad

In de raadsvergadering over de kadernota 2017-2020 is toegezegd dat er onderzoek komt naar de onderbesteding van het sociaal domein. In 2015 is € 8 miljoen minder uitgegeven dan begroot. Vanuit de raad zijn moties ingediend met twee hoofdvragen:

1) Is de onderbesteding (deels) structureel van aard? Zo ja, dan kan de structurele onderbesteding worden ingezet ter dekking van de wensen van nieuw beleid die onderdeel zijn van de kadernota 2017-2020?

2) Betekent de onderbesteding dat zorg is onthouden aan mensen die dit wel nodig hadden?

Extra aandachtspunt is de eigen bijdrage. Vraag is of de eigen bijdrage leidt tot zorgmijding.

Onderzoeksbureau APE heeft het onderzoek uitgevoerd.

De onderbesteding is een tijdelijk fenomeen.

De hoofdconclusies zijn dat de onderbesteding een tijdelijk fenomeen is en dat de transitie van de zorgvoorzieningen tijdelijk heeft gezorgd voor enige vertraging in de zorgverlening. Deze vertraging is inmiddels verdwenen. De systemen zijn vanaf 2017 structureel op orde.

De onderbesteding in 2015.

Den Helder kende in 2015 een onderbesteding van € 8 miljoen, in 2016 was dat € 6 miljoen en in 2017 wordt een verdere daling naar € 3 miljoen verwacht. Na 2018 worden juist tekorten verwacht. Om deze tekorten te voorkomen wordt ingezet op innovatie waarbij geldt dat: Voorkomen beter is dan genezen.

De uitkomsten van het onderzoek naar de onderbesteding in 2015.

Waar de onderbesteding in 2015 vandaan kwam is onderzocht door onderzoeksbureau Ape.

In het rapport worden de volgende oorzaken onderkend:

- De uitkering van het Rijk is ingeschat op een objectieve zorgbehoefte. Voor wat betreft de WMO is deze zorgbehoefte mogelijk te hoog ingeschat. Deze oorzaak is van technische aard en heeft niets met de vraag te maken of voldoende zorg is geleverd waar dat nodig was.
- Het feit dat bij de inkoop lagere tarieven zijn gehanteerd wordt niet als reden van onderbesteding gezien. De lagere tarieven passen bij de korting die bij de overdracht van taken naar gemeenten is toegepast.
- In 2015, het eerste jaar van uitvoering, zijn vertragingen opgetreden in de indicatiestelling. Bij vooral nieuwe klanten is daardoor zorg later geleverd. Dit is een gedeeltelijke verklaring voor de onderbesteding in 2015. Zonder de vertraging zou meer zorg in 2015 zijn afgenomen.
- De gemeente blijkt niet terughoudend te zijn geweest bij de indicaties. Wel moesten zowel professionals bij gemeente als inwoners vertrouwd raken met de nieuwe systematiek. Dit heeft een dempend effect gehad op het beroep op voorzieningen.
- Er wordt flink minder zorg afgenomen dan waar in de indicatie recht op is. De zogenaamde verzilveringsgraad (% afgenomen zorg ten opzichte van de geïndiceerde zorg) ligt tussen de 50 en 60 procent. De percentages wijken niet af van vergelijkbare onderzoeken in andere gemeenten. Uit het onderzoek wordt niet duidelijk dat de lagere verzilveringsgraad een oorzaak is van de onderbesteding.

Het rapport geeft aan dat de onderbesteding een tijdelijk fenomeen is. In de toekomst wordt, onder andere door meer bekendheid met de nieuwe systematiek, meer vraag verwacht terwijl de inkomsten van het Rijk voor de uitvoering van taken minder worden.

Niet alle inwoners die zorg nodig hebben benutten de zorgvoorzieningen. Dit past in het landelijk beeld hierover. Het bereik van de zorgvoorzieningen is niet verminderd door de transitie.

Vertraging in de indicatiestelling en het eigen maken van de nieuwe werkwijze van het zorgsysteem bij professionals en inwoners betekent dat, met name nieuwe klanten, minder zorg hebben gehad. Dit effect is echter verdwenen. Dit wordt bevestigd in de enquête die is gehouden onder wmo klanten.

Ten aanzien van de invloed van de eigen bijdrage wmo op de afname van zorg wordt geconcludeerd dat het weinig gebeurt dat zorgbehoeftige mensen afzien van zorg vanwege de eigen bijdrage. De conclusie geldt voor inwoners die een indicatie hebben die weinig of geen zorg afnemen. Eventuele zorgmijders, die niet in beeld zijn via indicatiestelling, vallen hier buiten.

Het vervolg op de uitkomsten van het onderzoek.

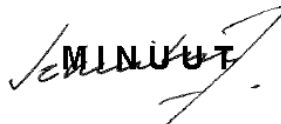
Sociaal domein heeft niet stilgestaan. De uitkomsten van het onderzoek zijn gebaseerd op het 1^e jaar van uitvoering van de nieuwe taken. Onder andere de volgende acties zijn uitgevoerd of onderhanden in relatie tot de uitkomsten van het onderzoek naar de onderbesteding in 2015:

- Bekendheid van het zorgsysteem wordt op allerlei manieren verbeterd. Recent is de hulpwijzer Den Helder (www.hulpwijzerdenhelder.nl) beschikbaar.
- Ervaring van klanten met betrekking tot wmo en jeugd over contact, kwaliteit en effecten worden jaarlijks gemeten in de cliëntveringsonderzoeken. Uitkomsten worden gebruikt om verbeteringen door te voeren.
- Het onderzoek laat zien dat analyse op indicering ten opzichte van verzilvering inzichten oplevert voor wat betreft ontwikkeling van zorgvraag en benutting hiervan. Wij gaan de ontwikkeling van indicering en verzilvering verder volgen.
- Er is onderzoek naar eenzaamheid gestart onder de inwoners van 75 jaar en ouder. Eventuele zorgmijding komt daaruit voor deze groep naar voren.
- Mogelijkheid verbetering zorgbemiddeling onderzoeken.

Den Helder, 12 september 2017.

Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

burgemeester
Koen Schuiling

secretaris
Robert Reus

